

Nihil antiquâ lege solutum
Linquit propriæ stationis opus.

25. Omnia certo fine gubernans.
Hominum solos respuis actus
Meiito rector cohære modo.
Nam cur tantas lubrica versat
Fortuna vices? premit infantes
30. Debita sceleri noxia pœna.

INTERPRETATIO.

Nihil liberum à veteri lege omittit operam
sua conditionis. Tu moderatus omnia sta-
bili modo, dēgnaris tantum continere
actiones hominum, ut decet, instar sapien-

tissimi moderatoris: quare enim fortuna
initabilis alternat tam magnas varia-
tes? supplicium criminis debitum vexat in-
nocentes.

NOTE.

tas urat segetes. Sic Virgilius 4. Georg.
v. 425.

Iam rapidus torrens sidentes Seirius In-
dos
Ardebat cælo, & medium Sol igneus
orbem
Hauserat, arebant herba, & cava flu-
mina siccis
Faucibus ad limum radij tepefacta coque-
bant.

Et Aenid. 3. v. 14

— Tum steriles exurere Seirius
agros:
Arebant herba & viciū seges agra ne-
gabat.

Optime autem notat Gassendus cani-
culam falso accusari ejusmodi astus: que-
madmodum canities falso accusare-
tur mortis, quam obierunt senes easta
Sufannæ delatores. Scilicet tantum
abest, ut canicula causa sit hujus astus, ut
potius apud populos quibus per no-
stram cæstam imminet, frigus magis
vigeat: quare, ait idem philosophus,
meliori jure populi illi caniculam accu-
sare possent sui frigoris; quam nos no-
stri caloris: si virtus de cælo lapsa,
quam barbari influentiam vocant, id ef-
fecti, ut vulgo præstare creditur, re ipsa
præstaret.

23. Nihil antiquâ lege solutum] Præ-
dicta corpora, ad quorum exemplum de-
ceteris judicandum est, certis ita con-
tinentur legibus, ut quo modo legimus

fese habuisse apud Majores nostros, eodem
hæc nunc videamus se habere: Deus
quippe omnia hæc certo fine gubernat: si-
ve ut dicitur Sap. 8. attingit à fine ad si-
nem fortiter & disponit omnia suaviter.

26. Hominum solos respuis actus] Quasi
dicat. Cùm cætera divinâ providentiâ
ita administrentur, ut sua singulis vici-
bus respondeant vices, unus tamen ho-
mo ita videtur à Deo derelictus, ut res
humanæ temerè ac fortitò agi videan-
tur, si quidem cùm bonis prospéra, ma-
lis adversa debeantur, contrà bonis ad-
versa, malis prospéra accident: unde
nonnulli de divinâ providentiâ dubitan-
t: Claudianus lib. 1, in Rufinum,
v. 1.

Sape mihi dubiam traxit sententia men-
tem,

Curarent superi terras, an nullus ines-
set

Rector, & incerto fluenter mortalia ca-
su? &c.

Hinc noster auctor: nam cur tantas lu-
brica versat fortuna vices. De fortunâ di-
ctum est metu 1.

29. Premit infantes debita sceleri noxia
pœna.] U: supremus omnium modera-
tor Deus infinitè justus est, sic sua qui-
buslibet vitiis, Deo ita statuente, de-
bentur supplicia, quæ quia nocent seu
corpori seu menti, propterea vocantur
pœna noxia. At pœna hæc infantes pre-
mit, quatenus hi nocentium imperio

At perversi resident celso
Mores solio, sanctaque calcant
Injustâ vice colla nocentes.
Latet obscuris condita virtus
35. Clara tenebris, justusque tulit
Crimen iniqui.
Nil perjuria, nil nocet ipsis
Fraus, mendaci compta colore.

INTERPRETATIO.

Sed mores improbi sedent in summo tribu-
nali, & sonies iniquâ vicissitudine prote-
runt capita pia. Virtus splendida delitescit
abscindita caligine opacâ, & pius habet in-
famiam impio debitam. Perjuria non no-
cent ipsis nocentibus: fraus velata specie
fallaci non nocet iisdem.

NOTE.

subdit, ab iisdem injusta patiuntur, ita | infudit. Sic virtus, ait Tullius pro
ut eorum virtus pœna vitiis debita ve-
luti involuta lateat. Sic Claudian. lo-
co cit.

Sed cùm res hominum ranta caligine
volvi
Adspicerem, latosque diu florere no-
centes
Vexarique pios: rursus labefacta cade-
bat

Relligio.

31. Perversi mores.] Modus hæc nomi-
natur pro re modificatâ: non enim tam
mores perversi, quæ qui moribus per-
versis afficiuntur homines in celso solio
resident, ornati nimirum primis digni-
tibus.

32. Sanctaque colla] Similiter pars
hic ponitur pro toto: si quidem sanctos
potius homines, quam illorum colla
calcant nocentes. Sed ut posterior hic,
sic ille prior loquendi modus poëticus præ-
sertim usitatissimus est.

33. Injustâ vice.] Quod inustum vi-
deatur probos ab improbis premi: vi-
cem enim dicimus quod alternis facimus
patimur: hinc vicissim, & vicarius.

34. Latet obscuris condita virtus clara
tenebris] Paradoxum videtur virtutem
claram obscuris conditam tenebre latere:
hæc tamen ex eo possunt conciliari:
quod virtus obscura sit alii hominibus;
clara vero cùm menti ejus qui virtutem
colit, tum Deo qui virtutem ipsi menti

37. Nil nocet ipsis fraus.] II. Fraus
dicitur adulatio dolosa: propterea nunc
dicitur mendaci compta colore. Scilicet
homo vulpeculam imitatus, quod vi

Sed cùm libuit viribus uti,
40. Quos innumeri metuunt populi,
Summos gaudent subdere reges.
O jam miseris respice terras,
Quisquis rerum fœdera necis.
Operis tanti pars non vilis
45. Homines, quatimur fortunæ falo.
Rapidos rector comprime fluctus,
Et, quo cœlum regis immensum,
Firma stabiles fœdere terras.

INTERPRETATIO.

*At ubi placuit ipsis, uti suis viribus, tum | portio non abjecta operis tui tam magni-
gestiunt subjicere sibi principes magnos, | jactamur astu fortuna: compescere moder-
quos gentes innumerabiles timent. O Deus | tor procellas violentas fortunæ, & quæ lege
qui moderaris necessitudines rerum, nunc | gubernas ingens cœlum, eadem confirma-
intuere terras calamitosas. Nos homines, | sirmatas terras.*

NOTE.

obtinere nequit, id mendacibus factis | neque à nihilo fieri potuit: sed idem
dictis-ve assequi conatur: quod, in- | homo pars est non vilis: quod ea etiam, à
quietabant veteres, odio dignum majore: | quibus cogitari non potest, ipse cogitet.
adeoque suo afficiendum supplicio: ni- | 45. *Quatimur fortuna falo.*] Ut Poë-
nihilominus, ait Boëtius, ordo rerum ita | tis sic Oratoribus *salum* est mare; quod
præposterus videtur, ut ipsis fraudulen- | nimirum in mari multus sit salis sapor:
tis *fraus nil noceat*. hinc *Salacia* & *Venilia* apud Poëtas usi-
tantur ad significanda ea maris decre- | menta & incrementa, quibus bis in die
detumero & tumere solet Oceanus. *Sa-*
laclia quippe sunt fluctus maris à litore | ad salum redeuntis: *Venilia* autem flu-
ctus ejusdem maris ab alto falo ad litus | venientis. Non immenitò autem dicitur
fortuna *salum* cùm ab aliis auctori- | *fortuna* *salum* cùm ab aliis auctori-
bus, quod sicut à mari sic à fortunâ plu- | bus Ciceroni 4. Tusc. *is est qui modera-*
ra sunt bona & mala sed inconstantissi- | *tione & constantia quietus animo est, sibi-*
mè: tūm præsertim à nostro auctore; | *que ipse placatus, ut neque tabescat mole-*
quod hic amaros experiatur fortunæ ca- | *stis, neque frangatur timore, nec sit tener*
fus.

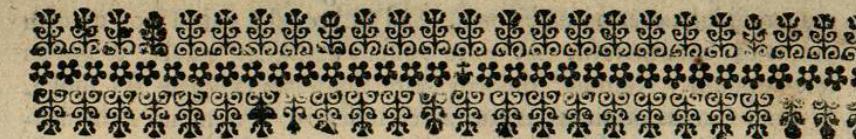
39. *Cum libuit viribus uti.*] III. Vis, | *quid appetens ardeat desiderio, nec alaci-*
inquit Romanus Orator, pro Cec. est | *tate futili gestiis deliquescat.*
quæ periculo, aut decedere nos alicunde | 3. *Cum te mœstum lacrymantemque vi-*
cogit, aut prohibet accedere: & hoc | *dissim.*] Inquit Philosophia. Lacrymæ
à ratione eō magis alienum est, quod | quidem seiphas produnt: tristitia autem
mutatis rerum vicibus etiam illi, qui- | & lacrymis & ocalorum situ noscitur:
bus debetur obsequium, vi subjiciantur: | oculi enim sunt, inquit Orator 3. de Or.
ut nunc dicitur: *Quos innumeri* | quorum tum intentione, tum remissione,
metuunt populi, summos gaudent subdere | tum conjectu, tum hilaritate motus animo-
reges: quamobrem neque id crimen im- | rum significantur.
punitum esse debeat: cùm tamen præ-
dictis nocentibus nihil videatur nocere.

42. *O jam miseris respice terras.*] Ad | 4. *Miserum cognovi.*] Miser, ut Cu-
Deum, à quo carmen incœperat, re- | jacio pluribusque aliis placet dicitur à
vertitur Poëta, ipsumque rogat, ut mi- | puto odi quod misera conditio omnibus
seras respiciat terras, quas nimirum inco- | sit exosa. Misera autem illam Boëtij
funt homines, indigna ferentes.

43. *Quisquis rerum fœdera necis.*] Præ- | conditionem Philosophia cognovisse po-
dictas scilicet causarum effectorumque | tut ex lacrymis & tristitia prædictis:
naturalium vicissitudines.

44. *Operis tanti pars non vilis homines.*] | hæ enim sunt miseria comites.

Homo quidem pars est rerum à Deo con- | Hinc sapiens sive philoso-

PROSA V.

ARGUMENTUM.

PHILOSOPHIA cum Boëtio partim dissentiens, con- | sentiens partim, hunc arguit, quod & se exsulem dixer-
it, & fortunam adversam fuerit conquestus: laudat vero,
quod ut locutus est, sic bene egerit, remedium interim ad
perturbationes sedandas quæsitura.

HÆC ubi continuato dolore^a deblateravi, ^b illa ^c vultu placido,
nihilque meis questibus mota: ^d Cùm te, inquit, ^e mœstum la-
crymantemque vidissem, illico ^f miserum,

INTERPRETATIO.

a stulte locutus sum. b Philosophia. c ó Boëti.

NOTE.

1. *Deblateravi.*] Alij legunt *delatra-* | plus Ciceroni 4. Tusc. *is est qui modera-*
sive dilatavi: sed vox quæ utimur | *tione & constantia quietus animo est, sibi-*
tam apta est ad significandam eam, | *que ipse placatus, ut neque tabescat mole-*
quam nunc Boëtius habet de prædictis | *stis, neque frangatur timore, nec sit tener*
cognitionem, tamque potuit | *quid appetens ardeat desiderio, nec alaci-*
propter similem pronuntiationem in | *tate futili gestiis deliquescat.*
vulgatae voces mutari, ut hællam obli- | 3. *Cum te mœstum lacrymantemque vi-*
terasse videantur: quod attendenti pate- | *dissim.*] Inquit Philosophia. Lacrymæ
bit. Nimirum *deblaterare*, inquit Fe- | quidem seiphas produnt: tristitia autem
stus, est stulte loqui: Nam *Blañcas* | & lacrymis & ocalorum situ noscitur:
stultos vocant Greci: hinc Blaterones | oculi enim sunt, inquit Orator 3. de Or.
sunt homines in verba projecti, inquit | quorum tum intentione, tum remissione,
Agellius 1. i. c. 15. importuni locutores, | tum conjectu, tum hilaritate motus animo-
qui nullo rerum pondere innixi verbis hu- | rum significantur.
midis & lapsantibus diffundunt. Normani | 4. *Miserum cognovi.*] Miser, ut Cu-
vocant *bavards*; nec ita inepte: qui | jacio pluribusque aliis placet dicitur à
enim præcipites sic loquuntur, hī infan- | puto odi quod misera conditio omnibus
tium instar, salivâ effluente buccas & | sit exosa. Misera autem illam Boëtij
vestes aspergere solent!

2. *Illa vultu placido.*] Philosophia sci- | conditionem Philosophia cognovisse po-
licet; quippe quæ omnium rerum mo- | tut ex lacrymis & tristitia prædictis:
deratrix est. Hinc sapiens sive philoso-

ANICII MANLII SEVERINI BOETII

⁷² exsulemque cognovi. Sed ^a quād id longinquum esset exsiliū, nisi tua prodiislet oratio, nesciebam. Sed tu procul à patriā non quidem pulsus es, sed aberrasti. At si te pulsum existimari mavis, te potius ipse pepulisti. Nam id ^b quidem de te nunquam cuiquam fas fuisse.
5. Si enim ^c cuius oriundus sis patriā reminiscaris, ^d non, uti Atheniensium quondam, multitudinis imperio regitur: Sed ^e eis nolegios ^f cōviv, eis βασιλεύς; qui frequentiā civium, non depulsione lataatur:

INTERPRETATIO.

a quantum hoc exsiliū distaret. b nemo na regebanur: sed hujus d unus est do-
potuisset te pellere. c tua patria non regi- minus, unus rex.
tur imperio multitudinis; sicut olim Athe-

NOTE.

5. Exsulemque.] Exsul sive ut veteres legebant exsol ille dicitur, qui ex solo deturbatus abest: hinc autem scribendum exsol, non exsul: sed id tanti non est: cum litera x ex literis c & f componatur. Cognovit autem Philosophia hoc Boëtij exsiliū non ex tristitia & lacrymis tantum: his quippe non exsiliū potius, quād quilibet alia miseria significatur: sed ex ipso, in quo Boëtius conjunctus potuit & ab auctore reticeri & à lectore facilē intelligi.

Verū cū exsiliū dicatur patriā privatio, cumque hominis patria alia dicatur corporis, alia mentis, propterea exsiliū non solūm de corporibus à natūl Solo expulsi, sed etiam de mentibus à celo sive potius à Deo remotis intelligi potest: unde quamvis Boëtius in p̄dictis suis carminib⁹ de priori duntaxat exilio locutus fuerit, Philosophia tamen, occasione acceptā, de posteriori exilio loquitur, simulataque suā ignoratione innuit exsiliū non adeo longinquum esse; quād nimurū mens hominis, quācumque is incolat terrarū regionem, nec longiori propterea, nec breviori intervallo à celesti patriā distet: bene quippe Anaxagoras quārenti, nulla-ne patriæ ipsi esset cura? mihi, inquit, patriæ cura & quidem summa est: digitum in cœlum intendens. Optimè S. Paulus 2. Cor. 5. monet nos habere domum eternam in cœlis: quod apud Christianos est vulgatissimum.

6. Cuius oriundus sis patria reminiscaris.] Incæptus de patriā cœlesti sermo continuatur: hujus autem patriā reminisci duntaxat Boëtium oportet: quia Boëtius sive à Deo, sive suo Marte, sive etiā magistrorum adminiculis instritus, multis abhinc annis noverat cœlum suum esse patriam: sed notio hæc affectibus forte obscurata: hinc illud non tam scire primum, quād reminisci debebat.

7. Non uti Atheniensium.] Triplex est patriæ regendæ modus, sive triplex

^g cuius

CONSOLATIONIS PHILOSOPHIÆ. LIB. I.

⁷³ cuius agi ^a frenis, atque obtemperare ^b justitiæ, summa libertas est. An ignoras illam ^c tuæ ^d civitatis antiquissimam legem, quā sanctum est, ei jus exsulare non esse, quisquis in cā sedem fundare maluerit?

INTERPRETATIO.

a habenis, id est, imperio. b legibus. | c Roma & cāli.

NOTE.

imperij forma, videlicet Principatus, | 8. Cuius agi frenis atque obtemperare Status Optimatum, & Status populi: justitia, summa libertas est.] Libertas nam cunctas nationes & urbes, ait Cornel. Tacit. 1. 11. Populus, aut Primores, aut Singuli regunt. Athenienses quidem ab Optimatibus primū, à Populo deinde leges acceperunt, unde non solū depulsione cœlum bene meritorum latati, sed mori eos aliquando coegerentur. At cœlestis nostra patria neque Populo, neque Optimatibus, sed uno duntaxat Principe regitur: ut enim ait Homerus Iliad. 6.

— eis nolegios ē, tw
Horus unicus esto
ēs basileus
Unicus & princeps.

Scilicet ut solus Deus est mentis humanae conditor; sic solus Deus est ejusdem mentis moderator, propterea Deus x. Timoth. 6. & alibi dicitur rex regum & dominus dominantium. Rex autem ille supremus latatur frequentiā civium: propterea enim humanum genus condidit, perditumque Unigeniti filij morte reparavit: hinc Christus Joan. 10. Alias, inquit, oves habeo, qua non sunt ex hoc ovili, & illas oportet me adducere, & vocem meam audient & fieri unum ovile & unus pastor. Idem Rex supremus non latatur depulsione civium: nam 1. Timoth. 2. Salvator noster Deus omnes homines vult salvos fieri & ad agnitionem veritatis venire. Vivo ego, dicit dominus Deus, Ezechielis 33. nolo mortem impij sed ut convertatur impius à viâ suâ & vivat. Convertimini, convertimini à viâ vestris peccatis, & quare moriemini, dominus Israël. Hujus denique summi Regis voluntate regi, summa libertas est: sed id longiori quādam interpretatione videtur indigere.

9. Tua civitatis antiquissimam legem.] Philosophia dupli significatione hujus vocis civitas utens, id notat quod & Romæ & cœlo, unde oriundus Boëtius, possit convenire. Scilicet antiquissimæ Romæ leges neminem exsiliū damnabant: unde Tullius pro Cæcina: exsiliū, inquit, non supplicium est sed perfigium: portusque supplicij: Nam qui vo-

K.

74 ANICII MANLII SEVERINI BOETII

Nam¹⁰ qui^a vallo ejus ac munimine continetur, nullus metus est, ne exsul esse mereatur. At¹¹ quisquis inhabitare eam velle desierit, pariter desinit etiam mereri. ¹² Itaque¹³ non tam me loci hujus, ^b quam tua facies movet. ¹⁴ Nec bibliothecæ potius comptos ebore ac vitro parietes: quam tuæ mentis sedem requiro. In quam non libros, sed id quod libris pretium facit, librorum quandam^c meorum sententias collacavi.

INTERPRETATIO.

a presidio. b Ticini, ubi te dicis exsul- | lare. c philosophorum.

NOTE.

Lunt pœnam aliquam subterfugere aut calamitatem, & solum vertunt; hoc est sedem & locum mutant: itaque nullā in lege nostrā reperiatur, ut apud ceteras civitates, maleficium ullum exsilio esse multatum. At cœlestis patriæ leges multo minus quemque exsiliū damnant: quicunque enim intra regni cœlestis limites volunt per manere, summo illius Regi obsecuturus, hic numquam exsulabit: si quidem nemo ab illo regno nisi voluntaria rerum caducarum contrariarumque affectione arcerur. Porrò de civitate cœlesti passim loquitur S. Augustinus in libro quem inscriptis de civitate Dei.

10. Qui vallo ejus ac munimine continetur.] Vallum est murus è terrâ, ad fosse oram aggestus, crebris sudibus sive palis munitus. Munimen verò generatim illud omne castrorum præsidium, quo hosti aditus præcludatur: hæc autem nunc accipiuntur non solum propriè, quatenus intelliguntur de patriæ corporis; sed etiam quādam loquendi translatione, quatenus de cœlesti mentis patriæ intelligi possunt. Cùm autem Boëtius Christianissimus fuerit, is nominato civitatis cœlestis vallo Christianum cruci affixum, munimine verò gratiam quam Christus suā morte nobis promeruit, potuit intelligere: quicumque enim hōc præsidio munitur, huic non est metuendum, ne patria cœlestis exsul esse mereatur. Hac fere ratione locutus S. Paulus ad Ephes. c. 6. Confortamini, inquit, in Domino & in potentia virtutis ejus. Induite vos armaturam Dei,

ut possitis stare adversus insidias diaboli. 11. Quisquis inhabitare eam velle desierit, desinit etiam mereri.] Non enim patriam cœlestem inhabitamus meremur que nisi bona voluntate: totum habet, inquit S. Aug. l. 50. Homil. Homil. 8. qui bonam voluntatem habet. Ipsa est qua potest sufficere, si cetera non sint. Si autem sola desit, nihil prodest quicquid habatum fuerit. Sola sufficit, si adsit: Cetera omnia nihil prosunt, si sola charitas desit.

12. Itaque.] Facta mentione duplicitis patriæ, duplicitique propterea exsiliū, positoque horum omnium discrimine, Philosophia iis omnibus, de quibus Boëtius Prosa 4. hujus lib. conquestus fuerat, responsura, optimas quasdam infert conclusiones.

13. Non tam me loci hujus, quam tua facies movet.] I. Boëtius quæsierat: nihil-ne te ipsa loci facies movet? respondet Philosophia: non tam, inquit, quam tua facies, in quā velut in speculo, mentis tuæ dejectio videtur: quod tanta Philosophia non sit cura terrenæ, quanta cœlestis patriæ; nec tanta corporis, quanta mentis à natali Solo exsulans.

14. Nec bibliotheca potius.] II. Boëtius quæsierat: hæcne est bibliotheca quam certissimam tibi sedem nostris in Laribus ipsa delegeras? reponit Philosophia: non tam, ait, bibliotheca, quam mentis tua ornamenta, sententias scilicet philosophicas require. Consueverant autem olim Potentes ornare suas domos auro, ebore, aut saltem vitro, eo scilicet fine quo nunc plures magnificas habere aedes, sumptuosa parare convivia, numerosa

CONSOLATIONIS PHILOSOPHIÆ. LIB. I.

75
Et tu quidem¹⁵ de tuis in commune bonum meritis vera quidem, sed pro multitudine gestorum^a tibi, pauca dixisti.¹⁶ De objectorum^b tibi vel honestate vel falsitate, cunctis nota memorasti.¹⁷ De sceleribus fraudibusque delatorum recte tu quidem^c strictim attingendum putasti,
5. quod ea melius ubeiusque^d recognoscens omnia vulgi ore celebrentur.^e Increpuisti etiam vehementer^f injusti factum Senatū.¹⁹ De nostrā etiam^f criminazione doluisti.

INTERPRETATIO.

a à te. b eorum que virtus vertebantur. | guisti. f accusatione nostri.
c compressius. d considerantis. e redar-

NOTE.

satellitum turbā comitari student, ut in cæteris hominibus admirationem, honorem, timorem, & ceteras ejusmodi cogitationes excident. Sic Virg. l. Aen.

729. Fit strepitus testis, vocemque per ampla volant

Atria: dependent lychni laquearibus aureus

Incensi: & noctem flammis funeralia vincunt.

Sic Horatius Carm. l. 2. od. 18. scipsum à Potentibus fecerit,

Non ebur, neque aureum

Meā renidet in domo lacunar, &c.

15. De tuis in commune bonum meritis.] III. Boëtius dixerat, nullum se ad Magistratum nisi commune bonorum omnium studium impulisse. Tu mihi, inquit, & qui te sapientium mentibus inseruit Deus, conscijs, nullum me ad magistratum, nisi commune bonorum omnium studium detulisse: respondens Philosophia id non fatetur modò, sed etiam exaggerat: de tuis, ait, in commune bonum meritis vera quidem, sed pro multitudine gestorum tibi, pauca dixisti.

16. De objectorum tibi vel honestate, vel falsitate.] IV. Boëtius addiderat, sibi objecta fuisse cùm honesta, tum falsa: honesta quidem, ut quod innocentem Senatum majestatis crimine postulatum defenderit ac liberaverit: Senatum, inquit, dicimus salvum esse voluisse: falsa verò, ut quod magicis artibus studeret: ob ambitum, ait, dignitatis sacrilegio me conscientiam polluisse men-

19. De nostrā etiam criminazione.] VII. Boëtius conquestus fuerat, quod cuius maleficij ipse accusaretur, idem in ipsam Philosophiam refunderetur: de te, inquit, tanti criminis fidem capiunt, atque hōc ipso videbimus affines fuisse maleficio, quod tuis imbuti disciplinis, tuis instituti moribus sumus: Philosophia autem, veluti memor hujus Boëtij in scip-

²⁰ Læsa quoque ^a opinionis damna flevisti. ²¹ Postremus aduersus fortunam dolor ^b incanduit, conquestusque es non æqua meritis præmia pensari. ^c In extremo Musæ sœvientis, uti quæ cœlum, terras quoque pax regeret, vota posuisti. Sed quoniam plurimus tibi affectuum tumultus incubuit, diversumque te dolor, ira, mœror distrahit, uti nunc mentis es, nondum te validiora remedia ^d contingunt. Itaque ²² lenioribus paullisper utemur, ut quæ in tumorem perturbationibus influentibus induruerunt, ad acrioris vim medicaminis recipiendam, tactu blandiore mollescant.

INTERPRETATIO.

^a existimationis. ^b effervuit. ^c denique. ^d commovent.

NOTÆ.

sam affectus, questum probat: de nostrâ, |
ait, etiam criminazione dolisti.

^{20.} Læsa quoque opinionis damna flevisti.] VIIII. Boëtius subjunxit, se immeritò bonam apud multos existimationem amisisse: quod, inquit, existimatio plurimorum non rerum merita, sed fortuna spectat eventum. Et hoc immeritò fieri annuit Philosophia.

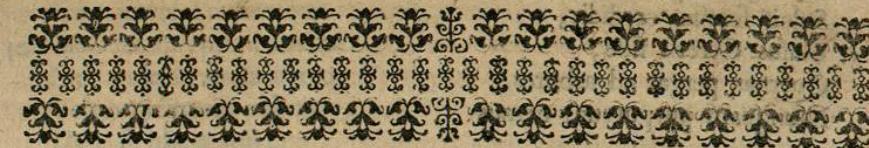
^{21.} Postremus aduersus fortunam dolor.] IX. Boëtius præsertim conquestus fuerat de injustitiâ fortunæ non æqua meritis præmia rependentis: videre, inquit, videor nefariis sceleratorum officinas gaudilatitiaque fluitantes; insontes autem non modo securitate, verùm ipsâ etiam defensione privatos. Hinc idem Boëtius Deum compositis versibus rogavit, ut quâ pacce cœlum regit, eadem terras regere dignaretur: Musa autem hæc nunc dicitur sœviens, quod ne ipsi quidem Deo videatur parcere, dicens Metro 5. hujus libri,

Omnia certo fine gubernans
Hominum solos respuis actus
Merito rector cohibere modo.

Quibus querelis deinceps respondebit Philosophia: sed antea ipsius Boëtij mens quibusdam præjudiciis exuat necesse est. Prajudicia autem illa nascuntur ex affectibus v. g. dolore, irâ, Medici.

mœrore, &c cæteris, quibus idcirco medium aliquod adhibendum est: quoniam, inquit Philosophia, plurimus tibi affectum tumultus incubuit, diversumque te dolor, ira, mœror distrahit, uti nunc mentis es, nondum te validiora remedia contingunt.

^{22.} Lenioribus utemur.] Egregia comparatio ex corporibus deflumpta: quemadmodum enim corporis tumor ex eo accedit, quod humoribus alicubi quiescentibus corpus illic durescendo infletur, eoque magis quod major humorum copia illuc affluens motum quiete permutaverit: sic tumor mentis ex eo contingit, quod perturbationibus illic infinitis mens veluti durescendo infletur, eoque magis, quod major perturbationum copia eodem affluxerit ibidem permanstra. Quare sicut tumor corporis non priùs auferitur, quam hœc in mollietatem quamdam, blandioribus remedii, redacto, prædicti humores majori corporum subeuntium motu abripiantur: ita mens tanto perturbationum agmine non priùs liberatur, quam ipsa crescentibus paulatim argumentis veluti mollità, prædictæ affectiones majori cogitationum sanctarum virtute proculpellantur: hoc & illud prudentis est.

METRUM VI.

QUOD ab inventore dici solet Glyconicum. Est autem carmen constans ex uno genere versuum, quorum quilibet trimeter unum spondeum & duos dactylos pedes habet.

ARGUMENTUM.

PHILOSOPHIA incepit sermonem continuans, ex eo probat mentem Boëtij nondum posse validioribus remedii curari, quod sua sint singulis rebus, ut messi, floribus, & vindemiæ divinitus præscripta tempora.

CÙM Phœbi radiis grave
Cancri sidus inæstuat;

INTERPRETATIO.

Quando signum cœleste Cancri inardeſcit perniciosum lumine solari;

NOTÆ.

^{2.} Cancri sidus.] I. Exemplo messis Cancri, ubi Solstitionum æstivum: unde Manil. 1. 3.

— Cancri cùm sidere Phœbus
Solstitionum fuit, & summo versatur
Olympo.

Atqui hoc Cancri sidus nunc dicitur inæstuare, quod terra tunc maximo ignis cœlestis motu sive æstu commoventur: Sic Horat. Epod. Od. II.

Quod si mes inæstuat præcordis
Libera bilis.

Dicitur etiam grave radiis Phœbi: quod, Sole illud ingresso, vix ferri possit cùm corpore propter nimium æstum; tum etiam mente propter eam quam urendo segetes statim perhibebit afferie, sterilitatem. Silius 1. 1.

Æstifero Libye torquetur subdita Cancro. Grave enim generatim illud habetur quod geri vix potest, sive corpore, sive etiam mente: exempla sunt cinq̄ obvia.